

Tenkrát byly zlaté časy
pro dohazovače,
rozolku pili z krajáčů,
jedli jen koláče.

Protože jim v tom konkursu
obchody tak květy,
jmenují se od té doby
také „boží metly“.

KONEC HAVLÍČKOVY BÁSNĚ

[...] Někdy v pokročilejším stadiu práce si Havlíček sepsal „Plán na Vladimíra“ a tam pod soupis tehdy snad již hotových zpěvů (sedmi) si až na spodní okraj stránky poznamenal: „Bitva rozhodující mezi katolíky a Řeky“, „Křest. Konec. Veselost“. Jako je tu velká mezera mezi zápisem konstituovaných zpěvů a hrubým náznakem zamýšleného závěru, tak se ukazuje i průrva mezi zaměřením Křtu, jak ho dnes známe, a mezi tím, s čím by se nakonec musila satira vyrovnávat. [...] Zatímco až po desátý, nedokončený zpěv směřuje satira svým zobecňujícím smyslem k soudobému absolutismu, v dalším pokračování by nějak musila do sebe zahrnout, co se dobových poměrů netýkalo a co obecné nebylo – anebo by musila k tomu, co bylo jenom a zvláště ruské, nalézt nový, jiný zobecňovací přístup. Nemoc a smrt nedovolily Havlíčkovi překlenout hiát, před nímž se v koncepci Křtu zastavil, a my si ani zdaleka nedovedeme představit, jak by konečné vyznění díla vypadalo [...]

Mojmír Otruba v doslovu ke Křtu svatého Vladimíra, Praha, Odeon 1985, s. 151n.

Je tam proto plno smradu,
hanba mluvit více.
Raděj jsme se obrátili
honem k Americe.

Ale zklamání jsme byli
po dlouhé štrapáci.
Tam zas mají v každé boudě
záchod splachovací.

Viděli jsme, že ani tam
nenajdem svou Mekku.
Přetechnizovanost taky
nesvědčí člověku.

Moc jsme se tam neohráli,
sbalili jsme rance
a zas zpátky přes oceán
jeli do Byzance.

Dobře jsme si to rozvrhli,
přišli jsme v čas pravý,
právě se tam vzniku říše
konaly oslavy.

Samý průvod, samé heslo,
prapor na praporu,
každý řečník na svou říši
vršil chvály horu.

Jazyk prostě nevypoví,
co viděly zraky.
Škoda, že jsme nesehnali
filmy na díaky.“

„Po tom moři zatraceném
sotva jsem si vydech,“
naváže na Vaňku Pavka,
„čmuchar jsem po lidech.

Musel jsem se obdivovat,
jak jsou tam poslušní.
Zdobí okna, chodí jásat,
podvratně nekušní.

Ale také v jejich vládě
jsou lidé výteční.
Nemyslí, že policajti
jsou proto zbyteční.

A jaký tam mají systém
bdělého dozoru!
O každém je vše zapsáno
v železném trezoru.

Jak jen cekne, hned zápisu
přibude o rádek.
Proto je tam neustále
pokoj a pořádek.“

Úsměv uznalý kmit tváří
cara Vladimíra:
„Zřejmě tedy není špatná
tahle řecká víra.

Ale abychom ji mohli
přijmout i za naši,
chci se zeptat, co jich pánbůh,
jak se s carem snáší?“

Na to Vaňka: „Různých bůžků
mají tam povíce,
ale nejčastěji vyzývá
se Svatá Trojice.

Stačí uslyšet ta jména,
už hoříš pro víru,
abych se snad nepřekl,
přečtu je z papíru:

První bůh se jmenuje *marxismus-leninismus*,
druhý *proletářský internacionalismus*
a třetí bůh je *demokratický centralismus*.

A je až div, v jaké úctě
tu svou víru mají,
tisíc mudrců stát platí,
ať o ní dumají,

Pavel Hořanský, vlastním jménem RNDr. Jan Novotný, narozený roku 1944, je vědecký pracovník v oboru fyziky na brněnské univerzitě. Literatuře se zprvu věnoval pro vlastní potěšení. Od roku 1981 vydával své práce (povídky, básně, dokumenty) v samizdatové podobě. Jeho úvahy a překlady vycházely v olomouckých strojopisných časopisech Ječmínek a Listopad, později i v „povolném“ ARCHU A5 a Zpravodaji Ústavu přístrojové techniky v Brně. Křest svatého Vladimíra (1978) je vrchol autorovy satirické tvorby, jejíž ukázky pod pseudonymem Dobrý pastýř rozesílal redakcím i na soukromé adresy; adresáty byli i nositelé ceny, kterou autor uděloval za nejotřesnější publicistické výtvary sedmdesátých let. Křest vyšel (pod pseudonymem Pavel Hořanský) v Edici Petlice (1988) a v Čtení na léto (1989).